

Christen moet in tijd van polarisatie bij Schrift leven

Ds. W.N. Middelkoop; Reformatorisch Dagblad 24 maart 2023

Waar in de samenleving mensen met een polariserend standpunt elkaar wegzetten, mag de gemeente van Christus een plaats zijn waar zichtbaar wordt dat het in het Koninkrijk van God anders toegaat dan in de koninkrijken van deze wereld.

We leven in een tijd waarin de polarisatie hoogtij viert. Stichting SIRE zendt spotjes uit met de boodschap dat je een discussie kunt winnen, maar elkaar daarin ook kunt kwijtraken. Je ziet scherpe tegenstellingen in de samenleving en in de politieke arena. Polarisation betekent dat er sterk in tegenstellingen, in wij-zij-denken wordt gedacht. Daarbij wordt er gepraat en geoordeeld over elkaar, in plaats van te luisteren en met elkaar te spreken. Communicatie is dan veelal schieten op degene of de groep die anders denkt. In plaats van toenadering ontstaat er steeds meer verwijdering. Ook in de kerken kun je stuiten op polarisation. Het roept de vraag op hoe je als christen hiermee moet omgaan in kerk en samenleving. Welk onderwijs krijgen we hierover in Gods Woord?

Gemeente van Korinthe

De hoofdstukken 1 en 3 van de eerste Korinthebrief tekenen ons een gemeente waarin sprake is van groepsvorming. De groepen profileren zich met een beroep op een voorganger: Paulus, Apollos of Kefas. Merkwaardig genoeg staat in het rijtje ook Christus. Omdat Paulus in hoofdstuk 1 over de dwaasheid van de prediking spreekt, is het denkbaar dat een verschillende manier van preken een oorzaak voor de profilering is. Bij welke dienaar men tot geloof is gekomen, lijkt ook een factor te zijn. Uit de hoofdstukken 12 tot en met 14 weten we dat ook de gaven van de Geest een grote rol speelden in de onrust in Korinthe. De liefde als hoogste gave was ver te zoeken.

Paulus reageert hier scherp op. Is Christus verdeeld? Is Paulus voor u gekruisigd? Oftewel: hoe kun je mensen op één lijn met Christus zetten? Hij karakteriseert dit gedrag als vleeselijk, als wandelen naar de mens en als een bewijs dat het geloof nog onvolwassen is. In hoofdstuk 12 maakt Paulus duidelijk dat er sprake is van diversiteit in geestelijke gaven in de gemeente, als vrucht van het werk van de Heilige Geest. Hij gebruikt het beeld van het lichaam. Er zijn verschillende lichaamsdelen. Die kunnen elkaar niet missen maar hebben elkaar juist nodig. Daarbij zet de zuivere liefde de toon.

Jakobus

In zijn brief schrijft Jakobus dat er in de gemeenten sprake is van strijd en conflicten. Er zijn leden die zich boven anderen verheven voelen. De manier waarop men over elkaar spreekt, lijkt misschien van weinig betekenis, maar heeft toch grote en schadelijke gevolgen. Jakobus legt de oorzaak bloot: hartstochtelijke zondige verlangens. Het gedrag blijkt ook hier een ongeestelijke voedingsbodem te hebben. Hij roept in hoofdstuk 4 dan ook op tot radicale bekering. Men moet terugkeren tot God, zich voor Hem stellen en de duivel weerstaan. Daarbij benoemt Jakobus ook het ongeestelijke kwaadspreken over de ander. Er is reden tot verootmoediging voor God en elkaar.

In Romeinen 14 roept Paulus ertoe op de zwakken in het geloof te verdragen. Er blijkt verschil van mening te zijn over de vraag of de spijswetten die God aan Israël gaf en bepaalde vierdagen voor een christen nog voorschrift zijn. Dit lijkt voor ons misschien een kleinigheid, maar was voor de gelovigen uit de Joden een zaak van gewicht. Hoezeer Paulus in dit hoofdstuk ook zegt dat wat hem betreft na de komst van Christus deze voorschriften niet meer bindend zijn, toch roept hij op om degenen die dat anders zien te verdragen. Hij karakteriseert dit als zwak geloof. Daarmee wil hij de ander niet wegzetten. Hij roept er juist toe op om rekening met elkaar te houden. Overigens blijkt uit de verzen 6 tot en met 8 dat het in alle gevallen bepalend is voor wie je iets doet. Voor Christus? Gaat het je om Hem of zijn er andere onderliggende motieven?

Zondagse erediensten

Wat is het van belang om dagelijks aan de voeten van Christus te verkeren, in Zijn Woord. Juist in een tijd waarin allerlei meningen worden verkondigd, is het zaak om onszelf te voeden met de Schriften. Daarbij zijn uiteraard de zondagse erediensten onmisbaar voor een volgeling van Christus. Wat is het nodig dat we vanuit het Woord concreet onderwijs krijgen over hoe we met elkaar moeten omgaan. Steef Post hield in januari op de predikantenconferentie van de Gereformeerde Bond de broeders voor om minstens één keer per jaar te preken over een Bijbelgedeelte waarin aan de orde komt hoe je als christenen met elkaar omgaat.

Wat is het verrijkend om ook samen de Schriften te bestuderen. Iemand die polariseert heeft daar geen behoefte aan. Die heeft zijn mening al en zoekt vanuit zichzelf hooguit naar meer bevestiging van zijn mening bij mensen en in de Schrift. Het is echter juist verrijkend om samen de Schriften te lezen en ons te laten lezen, leren en corrigeren.

In een proces van polarisation wordt er niet meer geluisterd naar de ander. De standpunten zijn ingenomen en ik meen precies te weten wat die ander denkt en vindt. In de gemeente van Christus niet alzo: „Maar u hebt Christus zo niet leren kennen” (Efeze 4:20).

Waar in de samenleving mensen met een polariserend standpunt elkaar wegzetten, mag de gemeente van Christus een plaats zijn waar zichtbaar wordt dat het in het Koninkrijk van God anders toegaat dan in de koninkrijken van deze wereld.

Gebed

Biddende omgang met de Heere is van groot belang. Want wie is uit zichzelf tot deze dingen bekwaam? Gebed om te luisteren, zonder dat ik op voorhand de ander al heb veroordeeld. Gebed om de ander uitnemender te achten dan mezelf (Filippenzen 2:3) en te leven uit de gezindheid van Christus. Gebed om elkaar niet kwijt te raken. Gebed om eraan ontdekt te worden als er bij mijzelf een schadelijke weg is (Psalm 139). Gebed om geen compromissen te sluiten waar Gods Woord dat niet toelaat. Gebed om met wat geestelijk is niet ongeestelijk om te gaan. Gebed om niet geestelijk te maken wat ongeestelijk is. Gebed of God me wil bewaren voor ongegronde angst en voor misplaatst wantrouwen van de ander. Gebed of God me bij de hand wil nemen, me genadig aan Zijn doorboorde hand wil houden en me door deze gepolariseerde wereld wil leiden naar Zijn heerlijke toekomst, waar geen tegenstellingen meer zullen zijn maar alle gelovigen volkomen één zullen zijn in Christus. Gebed of God door en in ons datgene wil werken wat we lezen in Romeinen 15:5-7: „En de God van de volharding en van de vertroosting moge u geven onderling eensgezind te zijn in overeenstemming met Christus Jezus, opdat u eensgezind, met één mond, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus verheerlijkt. Daarom, aanvaard elkaar zoals ook Christus ons aanvaard heeft, tot heerlijkheid van God.”

De auteur is predikant van de christelijke gereformeerde kerk te Harderwijk. Dit artikel is een samenvatting van zijn lezing op 17 maart tijdens de Leusense Conferentie in Rouveen.